

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Narava in kulturna dediščina Slovenije v evropskem kontekstu
Course title:	Nature and cultural heritage of Slovenia in the European context

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski študiji I; 1. stopnja		2	3
Slovenian studies I; 1st degree		2	3

Vrsta predmeta / Course type Obvezni/ Obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	-	30	-	-	65	5

Nosilec predmeta / Lecturer: prof. dr. Lovrenc Lipej, prof. dr. Darko Darovec

Jeziki / Languages: Slovenščina/ Slovene	Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene angleščina/English
	Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene angleščina/English

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Gradivo bo dostopno v obliki predavanj PPT iz predavanj oziroma izročki iz predavanj. Izbrana literatura bo dostopna v spletni učilnici ali posredovana na skupinski elektronski poštni naslov. Dodatna in izbirna literatura za skupinske in individualne seminarske naloge bo predlagana na konzultacijah s predavateljem, dostopno v knjižnicah.

Obvezna udeležba na predavanjih/vajah (vsaj 80% prisotnost) predstavlja pogoj za pristop k izpitu.

Prerequisites:

The course material will be available in the form of PPT presentations of lectures or handouts from lectures. Chosen readings will be available in e- classroom or forwarded by joint e-mail. Additional readings for group and individual seminar work will be assigned upon consultations with the lecturer. Readings also available in libraries.

Mandatory participation in lectures / tutorials (at least 80% attendance) is a condition for taking the exam.

Vsebina: Naravna dediščina in biodiverziteta Opredelitev pojma Naravna dediščina so redki, dragoceni, znameniti in drugi vredni pojavi, del žive ali nežive narave, naravno območje ali del	Content (Syllabus outline): Natural heritage and biodiversity Definition Natural heritage includes rare, valuable, famous and other valuable phenomena, part of living or inanimate nature, a natural area or a part of a
---	---

<p>naravnega območja, ekosistem, krajina ali oblikovana narava. V slovenski zakonodaji je naravna dediščina opredeljena s pojmom naravna vrednota.</p> <p>Z biodiverzitetjo opisujemo pestrost življenjskih oblik in z njimi povezane naravne procese. Slovenija je v evropskem merilu opredeljena kot vroča točka biodiverzitete, saj je bilo na njenem območju ugotovljeno izjemno število različnih živalskih, rastlinskih in drugih vrst. Obenem premore območje Slovenije zelo raznolike biogeografske elemente.</p> <p>Kulturna dediščina</p> <p>S tem pojmom razumemo dobrine, podedovane iz preteklosti, ki jih opredeljujemo kot odsev in izraz svojih vrednot, identitet, etnične pripadnosti, verskih in drugih prepričanij, znanj in tradicij. Ločimo snovno in nesnovno kulturno dediščino, snovna se dalje deli na nepremično in premično dediščino ter knjižne zbirke.</p>	<p>natural area, ecosystem, landscape or designed nature. In Slovenian legislation, natural heritage is defined by the concept of natural value. Biodiversity describes the variety of life forms, and related natural processes. Slovenia is defined at the European level as a hotspot of biodiversity, since its territory encompasses a remarkable number of different animal, plant and other species documented to date. At the same time the territory of Slovenia is characterized by different biogeographic elements.</p> <p>Cultural heritage</p> <p>With this concept we understand the goods inherited from the past, which we define as a reflection and an expression of our values, identities, ethnicity, religious and other beliefs, knowledge and traditions. We differentiate tangible and intangible cultural heritage, the tangible is further divided into immovable and movable heritage and book collections.</p> <p><u>Nurturing of nature and cultural heritage</u></p>									
<p><u>Negovanje narave in kulturne dediščine</u></p> <table border="1" data-bbox="183 1019 786 1344"> <tr> <td data-bbox="183 1019 486 1115">Ohranjanje</td> <td data-bbox="493 1019 786 1344" rowspan="3">Zakonodaja v zvezi z naravno in kulturno dediščino; centri ter izvajalci negovanja naravne in kulturne dediščine</td> </tr> <tr> <td data-bbox="183 1115 486 1211">Varstvo</td> </tr> <tr> <td data-bbox="183 1211 486 1344">Zaščita</td> </tr> </table>	Ohranjanje	Zakonodaja v zvezi z naravno in kulturno dediščino; centri ter izvajalci negovanja naravne in kulturne dediščine	Varstvo	Zaščita	<table border="1" data-bbox="810 922 1380 1243"> <tr> <td data-bbox="810 922 1098 1059">Conservation</td> <td data-bbox="1104 922 1380 1059">Laws regarding biodiversity and natural and cultural heritage</td> </tr> <tr> <td data-bbox="810 1059 1098 1178">Preservation</td> <td data-bbox="1104 1059 1380 1178" rowspan="2">Centers that practice nurturing of natural and cultural heritage</td> </tr> <tr> <td data-bbox="810 1178 1098 1243">Protection</td> </tr> </table> <p>Relation towards nature and cultural heritage in Slovenia</p>	Conservation	Laws regarding biodiversity and natural and cultural heritage	Preservation	Centers that practice nurturing of natural and cultural heritage	Protection
Ohranjanje	Zakonodaja v zvezi z naravno in kulturno dediščino; centri ter izvajalci negovanja naravne in kulturne dediščine									
Varstvo										
Zaščita										
Conservation	Laws regarding biodiversity and natural and cultural heritage									
Preservation	Centers that practice nurturing of natural and cultural heritage									
Protection										
<p>Odnos do narave in kulturne dediščine v Sloveniji</p> <p>Politike zavodov za varstvo naravne in kulturne dediščine Slovenije</p> <p>Predstavitev območnih enot, upravljavcev zavarovanih območij, lokalnih iniciativ in digitalne platforme dediščine.</p> <p>Pomen razvijanja pozitivnega odnosa do narave in kulturne dediščine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vloga dediščine pri oblikovanju lastne identitete v procesu globalizacije, - Občutek identitete in pripadnosti, spodbujanje k prepoznavanju 	<p>Policy of the Institutes for the Protection of natural and cultural Heritage of Slovenia</p> <p>Presentation of regional units, managers of protected areas, local initiatives and digital heritage platforms</p> <p>The significance of positive relation towards nature and cultural heritage</p> <ul style="list-style-type: none"> - The role of heritage in shaping one's identity in the process of globalization, - Sense of identity and belonging, encouraging the existence of diversity, which leads to tolerance, - Encouraging sustainable development and 									

<ul style="list-style-type: none"> - raznovrstnosti in strpnosti, - Spodbujanje trajnostnega razvoja in turizma, - Ozaveščanje mladih skozi izobraževalni proces in splošne javnosti v vseh fazah vseživljenjskega učenja, - Dojemanje slovenskih kulturnih pokrajin, - Razumevanje lokalne naravne in kulturne dediščine ter njenega prispevka k blagostanju in kakovostnejšemu življenju lokalnih prebivalcev. 	<ul style="list-style-type: none"> tourism, - Informing the youth about the importance of heritage in the process of education and general public at the stage of lifelong learning, - Perceptions about Slovenian cultural landscapes, - Understanding of local natural and cultural heritage and its contribution to well-being and better quality of life of local citizens.
---	---

Temeljni literatura in viri / Readings:

Bogataj, Janez. 1992. *Sto srečanj z dediščino na Slovenskem*. Ljubljana, Prešernova družba. COBISS: diplomski in magistrski dela iz lokalne naravne in kulturne dediščine

Curk, Iva. 1989. *Varstvo naše dediščine*. Ljubljana, Zavod SR Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Dediščina v rokah stroke. 2005. Ljubljana, Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo.

Gaston, K.J. & J.I.Spicer, 2004. *Biodiversity: An Introduction SECOND EDITION*. Blackwell Publishing. Pp. 192.

Jogan, Savin: *Pravno varstvo dediščine*. Koper, Založba Annales, 2008.

Harrison, R. 2013. *Heritage: Critical Approaches*. New York, Routledge.

http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php-URL_ID=33928&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

[http://www.cultureindevelopment.nl/Cultural_Heritage/What is Cultural Heritage](http://www.cultureindevelopment.nl/Cultural_Heritage/What_is_Cultural_Heritage)

<http://www.zvkds.si/sl/zvkds/>

<http://www.dedi.si/>

<https://zrsvn-varstvonarave.si/>

Konvencija o varovanju nesnovne kulturne dediščine. 2003.

Konvencije o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine. 1972.
Lipej, L., T. Makovec & R. Turk 2006. Endangered species and endangered habitat types in the Slovenian Sea. Agency for nature protection, Republic of Slovenia. Ljubljana, 206 pp. Lipej, L. & S.Kerma. 2017. Marine and coastal biodiversity and tourism in the Slovenian part of the Adriatic Sea: a neglected story? In: Filipovič et al. (Eds.): Tourism in protected areas of nature in Serbia and Slovenia. University of Belgrade, pp. 101-112.
Mršič N. (1997). <i>Biotska raznovrstnost v Sloveniji: Slovenija - »vroča točka« Evrope</i> . Ljubljana : Ministrstvo za okolje in prostor, Uprava RS za varstvo narave. Piskernik A. 1965. Iz zgodovine slovenskega varstva narave. <i>Varstvo narave</i> , 2/3: 59-88. Pregled stanja biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti v Sloveniji. 2001. Ljubljana, Ministrstvo za okolje in prostor - Agencija RS za okolje. Smith, L., Akagawa, N. 2009. <i>Intangible Heritage</i> . London - New York, Routledge. Zakon o ohranjanju narave. Uradni list Republike Slovenije št. 96/04 - uradno prečiščeno besedilo, 61/06 - ZDru-1, 8/10 - ZSKZ-B, 46/14 , 21/18 - ZNOrg in 31/18 . Ljubljana. Zakon o varstvu kulturne dediščine. Uradni list Republike Slovenije Uradni list RS, št. 16/08 , 123/08 , 8/11 - ORZVKD39, 90/12 , 111/13 , 32/16 in 21/18 - ZNOrg. Ljubljana.

Cilji in kompetence:

<p>Študentje se bodo seznanili</p> <ul style="list-style-type: none"> • s splošno definicijo kompleksnega pojma, naravne in kulturne dediščine, s tipologijo dediščine in z varstvenimi kategorijami • s kriteriji in sezname dediščine v nacionalnih registrih dediščine • s primerom trženja dediščine v turizmu (npr. Unesco, parki, ...) • z delom različnih strok (zgodovina, arhitektura, umetnostna zgodovina, arheologija, etnologija, geografija, biologija), • s sodobno problematiko varovanja naravne in kulturne dediščine v evropskem in nacionalnem merilu, na podlagi poznavanja temeljnih zakonskih določil, predpisov in priporočil, • z delom negovanja naravne in kulturne dediščine na regionalnem in lokalnem nivoju, • prispevali aktualne podatke o ohranjanju naravne in kulturne dediščine na lokalnem nivoju
--

Objectives and competences:

<p>Students will get familiar with</p> <ul style="list-style-type: none"> • a complex definition, with regards to the terms of natural and cultural heritage, typology of heritage and protection categories • criteria and lists of heritage in national registries • examples of heritage marketing in tourism (e.g. Unesco, parks, ...) • work of different disciplines (history, architecture, history of arts, archeology, ethnology, geography, biology) • current problems of preservation of natural and cultural heritage in European and national frame, based on knowledge on basic legal regulations, norms and recommendations, • nurturing of natural and cultural heritage on regional and local level, • contribute current data on preservation of natural and cultural heritage at local level.
--

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje

- študentje bodo razumeli kompleksnost in prepletenost naravne in kulturne dediščine,
- znali bodo ločiti med materialno in nematerialno dediščino ter med premično in nepremično materialno kulturno dediščino,
- naštetni nekaj primerov za posamezne zvrsti naravne in kulturne dediščine na Slovenskem
- uporabiti trenutna zakonska določila za problemsko razgradnjo izbrane tematike pri daljši seminarski nalogi
- na podlagi znanja o regionalni in lokalni mreži organizacij in društev za ohranjanje kulturne dediščine, v sodelovanju z omenjenimi, podati primer ohranjanja kulturne dediščine na lokalni ravni
- študentje bodo znali podati primere učinkovitega varovanja narave/naravne dediščine v zavarovanih območjih
- študentje bodo znali pripraviti primer kakovostnega opisa za izbrano enoto naravne ali kulturne dediščine, ki bo objavljena v Digitalni enciklopediji dediščine

Knowledge and understanding

- students will understand the complexity of interrelationships between natural and cultural heritage
- students will differentiate between tangible and intangible cultural heritage, as well as between movable and immovable tangible cultural heritage
- name some individual examples for each type of natural and cultural heritage in Slovenia
- use current legal regulations to work out a problem of chosen topic in longer seminar work
- based on knowledge on regional and local network of organizations and associations for nurturing cultural heritage, and in cooperation with latter, give an example of nurturing of cultural heritage on local level
- students will be able to give examples of effective nature/natural heritage conservation in protected areas
- students will be able to prepare an example of a high quality description for a selected unit of natural or cultural heritage that will be presented in the Digital Encyclopedia of Heritage

Metode poučevanja in učenja:

Oblike dela:

- Frontalna oblika poučevanja
- Delo v manjših skupinah oz. v dvojicah
- Samostojno delo študentov
- e-učenje

Metode (načini) dela:

- Razlaga
- Razgovor/ diskusija/debata
- Delo z besedilom
- Proučevanje primera

Learning and teaching methods:

Types of learning/teaching:

- Frontal teaching
- Work in smaller groups or pair work
- Independent students work
- e-learning

Teaching methods:

- Explanation
- Conversation/discussion/debate
- Work with texts
- Case studies

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) Assessment:

Ustni izpit	50%	Oral exam
Individualna seminarska naloga	50%	Individual project (delivery and presentation)

Reference nosilca / Lecturer's references:

Darko Darovec je redni profesor za zgodovino (od 2009). Njegovo raziskovalno delo temelji na neobjavljenih primarnih arhivskih virih, ki jih hranijo v arhivih in knjižnicah v Kopru, Piranu, Benetkah, Ljubljani, Trstu, na Dunaju, Reki in Pazinu. Na podlagi svojih raziskav je v zadnjih letih predstavil kompleksno podobo obmejnih problematik in strukturo sporov in kriz v jadranski regiji (npr. knjiga *Kratka zgodovina Istre*, ki je bila tudi ponatisnjena in prevedena v angleški, hrvaški in italijanski jezik). Ima dolgoletne izkušnje na področju socialne, gospodarske in kulturne zgodovine Istre in Severnojadranske regije v času srednjega veka in še posebej v zgodnjem novoveškem obdobju, ki predstavljajo osnovo njegovega raziskovalnega dela na podlagi raziskav različnih virov in literature, objavljenih v jadranski regiji in drugod. Njegova glavna raziskovalna področja so: srednjeveška in novoveška zgodovina Istre, Slovenije in Sredozemlja, s posebnim poudarkom na pravni zgodovini, zgodovini kulture, družbe in gospodarstva ter kulturne dediščine.

Darko Darovec is Full Professor of history (from 2009). His research work is based on large amounts of unpublished primary archival sources, preserved in archives and libraries in Koper, Piran, Venice, Ljubljana, Trieste, Vienna, Rijeka and Pazin. On the basis of his research over the last few years he presented the complex image of the borderland issues and the structure of conflicts and crises in the Adriatic region (f. e. the book *A Brief history of Istra*, which was also reprinted and translated into languages: English, Croatian, Italian). Long-term experience in the fields of social, economic and cultural history of Istria and Northern-Adriatic region during the Middle Ages and especially in early modern period present the basis of his work which is also influenced by his studies of different sources and literature published within the Adriatic region and elsewhere. His main field of research are: medieval and modern history of Istria, Slovenia and Mediterranean, with a special emphasis on law history, history of culture, society and economy and the cultural heritage.

Prof. dr. Lovrenc Lipej je zaposlen na Morski biološki postaji Nacionalnega inštituta za biologijo v Piranu. Vodil je veliko različnih projektov, od tistih, povezanih z evropsko vodno direktivo (2005-2006), do raznih aplikativnih in naravovarstvenih projektov raziskav morske biodiverzitete. Objavil je približno 120 znanstvenih prispevkov, med drugim tudi nekatere strokovne in znanstvene monografije. Je prvi avtor desetih znanstvenih monografij. Ukvarja se z raziskovanjem morske biodiverzitete s posebnim poudarkom na obrežno ribjo združbo, pri čemer uporablja nedestruktivne podvodne metode vzorčenja. Njegova ožja specialnost je raziskovanje procesov bioinvazije in tropikalizacije. Je redni profesor za ekologijo in predava na univerzah v Mariboru, Ljubljani in Kopru, občasno pa tudi v Novi Gorici. Že več kot 25 let ureja znanstveno revijo *Annales za istrske in mediteranske študije*, *Series Historia Naturalis*. S kolegi je prejel priznanje *Prometej znanosti* za leto 2016.

Prof. Dr. Lovrenc Lipej is employed at the Marine Biological Station of the National Institute of Biology in Piran. He has led many different projects, from those related to the European Water

Directive (2005-2006) to various applied marine biodiversity and nature conservation research projects. He has published around 120 scientific papers, including some professional and scientific monographs. He is the first author of ten scientific monographs. He is involved in marine biodiversity research with a special focus on the coastal fish community, using non-destructive underwater sampling methods. He is specialised in the bioinvasion and tropicalisation processes. He is a full professor of ecology and gives lectures at the universities of Maribor, Ljubljana and Koper, and occasionally nova Gorica. For more than 25 years, he has been the editor of the *Annales Journal*, the *Annals for Istrian and Mediterranean Studies*, *Series Historia Naturalis*. In 2016 he and his colleagues were granted the Prometheus Science Award.